

5.1. ФИСКАЛИЗАЦИЈА

Поступак фискализације преко електронског фискалног уређаја, садржај фискалног рачуна, одређују се обвезници фискализације и уређују друга питања од значаја за фискализацију.

Фискализација је скуп мера и поступака које спроводе обвезници фискализације како би се омогућила ефикасна контрола оствареног промета на мало посредством електронских фискалних уређаја. Електронски фискални уређај је хардверско и/или софтверско решење, које користи обвезник фискализације ради издавања фискалног рачуна и преноса података о фискалним рачунима у Систем за управљање фискализацијом Пореске управе, а који се састоји од једног процесора фискалних рачуна и једног или више електронских система за издавање рачуна, одобрених од стране Пореске управе, као и безбедносног елемента издатог од стране Пореске управе.

Систем за управљање фискализацијом је софтверска апликација Пореске управе која преузима све податке из процесора фискалних рачуна, а овлашћеним корисницима дозвољава преглед одређених података, управља процесором фискалних рачуна сваког обвезника фискализације од његовог иницирања до гашења и креира анализе и извештаје; процесор фискалних рачуна је хардверски или софтверски елемент, чија је употреба одобрена од стране Пореске управе, који размењује податке са електронским системом за издавање рачуна и безбедносним елементом, анализира податке о прометима, форматира податке као фискални рачун, ствара електронски потпис, прослеђује фискални рачун електронском систему за издавање рачуна, чува податке о прометима и преноси фискалне податке у Систем за управљање фискализацијом Пореске управе; електронски систем за издавање рачуна је хардверски или софтверски елемент, чија је употреба одобрена од стране Пореске управе, у који обвезник фискализације уноси податке о промету и из којег се издаје фискални рачун.

Безбедносни елемент је хардверски или софтверски елемент који садржи електронски сертификат обвезника фискализације кога користи процесор фискалних рачуна за потписивање рачуна и Пореска управа како би се спречило неовлашћено коришћење фискалних података који се преносе у Систем за управљање фискализацијом Пореске управе, као и за очување интегритета података.

Електронски потпис је шифровани дигитални код који идентификује обвезника фискализације и потврђује интегритет процесора фискалних рачуна приликом преноса података у Систем за управљање фискализацијом Пореске управе; добављач електронског фискалног уређаја је резидентно правно лице, односно предузетник, коме је додељен ПИБ у складу са прописима којима се уређују порески поступак и пореска администрација,

које обвезнику фискализације испоручује хардверско и/или софтверско решење потребно за рад електронског фискалног уређаја.

Пословни простор и пословне просторије су затворени или отворени простор, сваки самонаплатни уређај - аутомат, али и свако покретно место (возило, пловни објекат и сл.) које служи за обављање делатности (укључујући и део или више делова једног пословног простора и/или пословних просторија), као и простор који обвезник фискализације, ради обављања делатности, користи само повремено или привремено.

Плаћање је измиривање обавеза за извршени промет добара или услуга у тренутку издавања фискалног рачуна готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл., односно авансно измиривање обавеза за будући промет добара или услуга.

Неке од новина које су уведене у односу на Закон о фискалним касама су:

- примљени аванси за промет робе на мало први пут се дефинишу као предмет фискализације;
- предмет фискализације је сваки промет у малопродајним објектима, независно од тога да ли је купац физичко или правно лице;
- као предмет фискализације одређује се промет извршен путем самонаплатних уређаја – аутомата;
- јасно се дефинише ко су обвезници фискализације;
- појам „фискални исечак“ замењује се појмом „фискални рачун“, а фискална каса појмом електронски фискални уређај;
- више неће бити у примени Образац НИ (налог за исправку), дневни извештај, периодични извештај пресек стања.

• **ПРЕДМЕТ ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ**

Предмет фискализације је промет добра и услуга на мало (у даљем тексту: промет на мало) и примљени аванс за промет на мало. Прометом на мало сматра се сваки извршен промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и сваки промет добара и услуга у малопродајним објектима, независно од тога да ли је корисник физичко лице, правно лице или предузетник, укључујући и промет извршен путем самонаплатних уређаја - аутомата. Прометом на мало не сматра се промет извршен изван малопродајног објекта ако је корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, правно лице, односно обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана.

Малопродајним објектом сматра се сваки пословни простор и пословна просторија који се примарно користе за промет добара и пружање услуга физичким лицима, као и седиште обвезника фискализације који врши промет на мало преко интернета путем даљинске трговине.

Обвезник фискализације је сваки обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана и сваки обвезник пореза на добит правних лица у смислу закона којим се уређује порез на добит правних лица, који врши промет на мало. Обвезник фискализације је у обавези да евидентира сваки појединачно остварени промет на мало и то независно од начина плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл.), укључујући и примљене авансе за будући промет на мало, преко електронског фискалног уређаја. Изузетно Влада може, полазећи од техничких и функционалних карактеристика електронских фискалних уређаја и специфичности одређене делатности, на заједнички предлог министарства надлежног за послове финансија и министарства надлежног за послове трговине, одредити делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја.

• **САДРЖАЈ ФИСКАЛНОГ РАЧУНА**

Фискални рачун је фискални документ којим се потврђује да је појединачно остварени промет на мало, укључујући и примљени аванс за будући промет на мало, евидентиран у електронском фискалном уређају. Фискални рачун обавезно садржи следеће податке:

- врсту рачуна;
- тип трансакције;
- назив обвезника фискализације и јединствену ознаку пословног простора;
- порески идентификациони број (ПИБ) обвезника фискализације;
- ПИБ правног лица, односно обвезника пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана, ако је корисник испоручених добара и пружених услуга, односно добара и услуга које ће бити испоручене или пружене у случају примљених аванса, правно лице, односно обвезник пореза на приходе од самосталне делатности у смислу закона којим се уређује порез на доходак грађана;
- назив, шифру уколико је обвезник фискализације користи за означавање добра, односно услуге, количину, јединицу мере, цену по јединици мере, ознаку пореске стопе и вредност евидентираног промета добра, односно услуге;
- спецификацију пореских стопа;
- износ пореза по пореским стопама;
- укупан износ пореза;
- брисана ("Службени гласник РС", бр. 138/22)

- укупну вредност евидентираног промета, укупан износ за уплату (уз напомену ако је плаћање извршено путем аванса), начин плаћања (готовином, инстант трансфером одобрења, чеком, платном картицом, на други безготовински начин и сл.), уплаћен износ и износ разлике за повраћај купцу добара, односно кориснику услуга;
- дан, месец, годину, сат, минут и секунд сачињавања фискалног рачуна; јединствени редни број фискалног рачуна;
- јединствени редни број фискалног рачуна по врсти рачуна и типу трансакције;
- Дводимензионални бар-код (енг. QR - Quick Response) за верификацију који садржи све елементе електронског потписа када се штампа фискални рачун или хиперлинк за верификацију када се фискални рачун издаје у електронској форми; позив на број другог фискалног рачуна, односно другог релевантног документа, уколико постоји потреба.

Фискални рачун може садржати рекламне поруке у складу са законом. Врсте фискалног рачуна, типове трансакције, начине плаћања, позивање на број другог фискалног рачуна и појединости осталих елемената фискалног рачуна ближе уређује министар финансија.

• ПОСТУПАК ФИСКАЛИЗАЦИЈЕ

Обвезник фискализације дужан је да у тренутку промета на мало, укључујући и примљени аванс за будући промет на мало, изда фискални рачун коришћењем електронског фискалног уређаја, који се састоји од елемената (процесор фискалних рачуна и електронски систем за издавање рачуна) чија је употреба одобрена од стране Пореске управе.

Пореска управа води регистар одобрених елемената електронског фискалног уређаја (процесор фискалних рачуна и електронски систем за издавање рачуна). Обвезник фискализације има право да се определи за врсту електронског фискалног уређаја који ће користити, и то: 1) електронски фискални уређај који користи сопствени процесор фискалних рачуна и који омогућава издавање фискалних рачуна чак и у случају привременог или трајног прекида интернет везе; и/или 2) електронски фискални уређај који користи процесор фискалних рачуна у Систему за управљање фискализацијом и који омогућава издавање фискалних рачуна искључиво кроз сталну интернет везу у реалном времену.

Обвезник фискализације, осим обвезника фискализације који обавља промет на мало искључиво путем интернета, односно промет на мало сопствених коришћених покретних материјалних средстава, који се определи за коришћење електронског фискалног уређаја) овог члана, дужан је да у сваком свом пословном простору и пословној просторији којима се додељује јединствена ознака пословног простора и пословне просторије, да обезбеди несметан рад и најмање један електронски фискални уређај Обвезник фискализације одговоран

је за правилно коришћење, одржавање и функционисање електронског фискалног уређаја. Сваки добављач електронског фискалног уређаја мора доставити искључиво електронске фискалне уређаје обвезнику фискализације који се састоје од елемената (процесор фискалних рачуна и електронски систем за издавање рачуна) чија је употреба одобрена од стране Пореске управе.

Електронски фискални уређај мора да садржи безбедносни елемент који обезбеђује функционалност која омогућава аутоматску обуставу његовог рада, унапред или током експлоатације, као и да фискални рачуни буду проверљиви у складу са законом. Обвезник фискализације мора проверити пре отпочињања коришћења електронског фискалног уређаја да ли је употреба његових елемената (процесор фискалних рачуна и електронски систем за издавање рачуна) одобрена од стране Пореске управе.

Сходно томе примењују се и на обвезника фискализације који жели да самостално развије, инсталира и имплементира електронски фискални уређај за потребе свог пословања. Облик и садржај регистра елемената електронских фискалних уређаја, могуће врсте електронских фискалних уређаја, начин њиховог коришћења и одобравања њихових елемената, околности које могу довести до аутоматске обуставе рада безбедносног елемента електронског фискалног уређаја, поступак поновне употребе безбедносног елемента електронског фискалног уређаја по аутоматској обустави његовог рада, појединости алтернативног начина приступа сталној интернет вези, начин увида у податке достављене Пореској управи, ближе уређује Влада.

Обвезник фискализације дужан је да користи безбедносни елемент за потписивање фискалних рачуна за потребе спровођења поступка фискализације и потврде идентитета приликом размене података и информација са Пореском управом. Услове за издавање, процедуру издавања и начин коришћења безбедносног елемента ближе уређује министар финансија. Обвезник фискализације дужан је да у моменту промета на мало сваки рачун обради посредством процесора фискалних рачуна и безбедносног елемента (у даљем тексту: фискализује рачун), као и да Пореској управи доставља податке о издатим фискалним рачунима путем сталне интернет везе у реалном времену у тренутку промета на мало.

Изузетно, уколико постоји прекид интернет везе или она није доступна на месту промета, обвезник фискализације доставља Пореској управи податке о издатим фискалним рачунима периодично, одмах по успостављању интернет везе, а најкасније у року од пет дана од дана издавања појединачног фискалног рачуна. Пореска управа евидентира примљени фискални рачун, који је потписан одговарајућим електронским потписом у прописаном облику и структури поруке, у Систему за управљање фискализацијом.

Министар финансија ближе уређује које податке о издатим фискалним рачунима је обвезник фискализације дужан да достави Пореској управи, облик и начин достављања ових података, услове под којима се ови подаци могу достављати Пореској управи периодично, протоколе и безбедносне механизме за достављање ових података, стандардне поруке о грешкама, као и протоколе о поступању у случају грешака.

Уколико се подаци не достављају Пореској управи у реалном времену, у тренутку промета на мало, обвезник фискализације је дужан да податке чува у интерној меморији електронског фискалног уређаја до момента преноса ових података Пореској управи, након чега нема обавезу даљег чувања података о издатим фискалним рачунима у интерној меморији електронског фискалног уређаја. Начин чувања и заштите података у интерној меморији електронског фискалног уређаја ближе уређује министар финансија. Обвезник фискализације дужан је да, пре почетка коришћења електронског фискалног уређаја за издавање фискалних рачуна, Пореској управи електронским путем достави податке о пословним просторима и пословним просторијама у којима ће користити електронски фискални уређај, и то за сваки пословни простор и пословну просторију одвојено.

У случају промене података нарочито ако делатност престане да се обавља у пословном простору и пословној просторији или дође до промене делатности која се обавља у пословном простору и пословној просторији, обвезник фискализације дужан је да те податке достави Пореској управи, најкасније 24 сата пре настанка промене. Изузетно у случају промене података до којих је дошло услед околности које не зависе од воље обвезника фискализације, обвезник фискализације је дужан да те податке достави Пореској управи, најкасније 24 сата по настанку промене. Након пријема података, Пореска управа је дужна да генерише јединствену ознаку пословног простора и пословне просторије, која ће се користити у електронском фискалном уређају. Сходно томе примењују се и на поступак достављања података о самонаплатном уређају - аутомату.

Врсту података о пословном простору и пословним просторијама, начин достављања података о пословним просторима и пословним просторијама, начин њиховог достављања Пореској управи и начин генерисања ознаке пословног простора и пословне просторије ближе уређује министар финансија.

Нови закон о фискализацији ће засигурно отклонити уочене недостатке садашњег система фискализације, а то су:

- Поступак фискализације/дефискализације;

- Редовно сервисирање;
- Чување контролних трака.

На овај начин се смањују трошкови пословања, укида непотребно администрирање и ствара се бољи пословни сегмент. Нацртом закона о фискализацији, предложено је да обвезник фискализације, у тренутку промета на мало, изда фискални рачун коришћењем електронског фискалног уређаја (ЕФУ).

Обвезник фискализације има право да се определи за врсту електронског фискалног уређаја који ће користити и то:

- Електронски фискални уређај који користи сопствени процесор фискалних рачуна такозвани ЛПФР који омогућава издавање фискалних рачуна чак и у случају привременог или трајног прекида интернет везе;
- Електронски фискални уређај који користи процесор фискалних рачуна у Систему за управљање фискализацијом који омогућава издавање фискалних рачуна искључиво кроз сталну интернет везу у реалном времену (намењено само за Интернет продавнице).

Закон такође прописује да сваки малопродајни објекат осим Интернет продавнице мора да има минимум један локални процесор фискалних рачуна (ЛПФР) и минимум један електронски систем за издавање рачуна (ЕСИР).

ЛПФР+ЕСИР=ЕФУ

Поступак у случају немања Интернета на локацији или прекида истог. Корисник фискализације може највише 5 дана да ради без синхронизације са сервером Пореске управе. Петог дана дужан је да обезбеди Интернет конекцију како би се фискални рачуни отпремили из локалног процесора фискалних рачуна (ЛПФР-а) или да креира фајлове на УСБ драјву и помоћу другог рачуна који има Интернет конекцију да отпреми фајлове серверу Пореске управе.

Посебно је важно нагласити да нови Закон о фискализацији уводи и одређене новине када је у питању садржина фискалних рачуна, због чега је неопходно да обезбеди на време ускладе своје пословање са наведеним обавезама.

Законом о фискализацији прописана је обавеза евидентирања промета преко електронског фискалног уређаја, између осталих, и предузетницима-паушалцима који врше промет добара на мало и пружају услуге физичким лицима, осим предузетника паушалаца чија је делатност ослобођења Уредбом о

одређивању делатности код чијег обављања не постоји обавеза евидентирања промета на мало преко електронског фискалног уређаја. Са тим у вези, није од значаја за фискализацију на који начин предузетник плаћа порез на приходе од самосталне делатности. У складу са законом о фискализацији порески обвезници који не врше промет на мало нису обвезници фискализације. Према томе, порески обвезници који не врше испоруку добара и пружање услуга физичким лицима не сматрају се обвезницима фискализације и немају обавез да набаве фискални уређај.

Фискални рачун

Vrsta računa

ПИБ: 123456789
Предузеће Делта
Име Макси
Адреса: Теслина 8
Место Београд
Касир 1
ПИБ купца: 987654321
Податак купца: xxx
ПОС број: 9280
ПОС време: xxx
Реф. Број GJDN8812-GJN8812-34

BE

ESIR

Продаја

Tip Transakcije

Артикли:	Име, цена	Количина	Укупно
Пиво Лав (Ђ)	3.00	4.00	12.00
Хлеб домаћи(Е)	1.00	2.00	2.00

ESIR

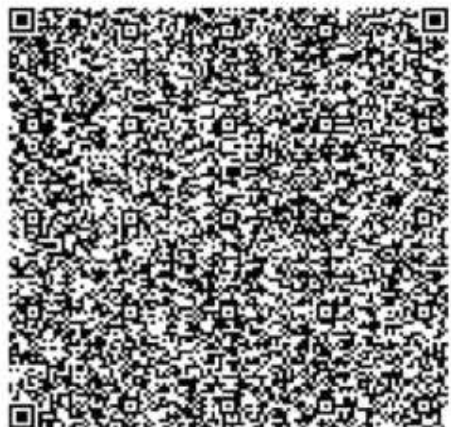
ЗА УПЛАТУ 14.00
Врста плаћања Готовина

Ознака	Назив	Стопа	Порез
Ђ		20%	2.00
Е		10%	0.18

L-PFR III V-PFR

Укупно порез 2.18
ПФР време 22.09.2019 10:57
ПФР бр рачуна GJDN8812-GJN8812-46
Бројачи 35/46NS

BE

ESIR

BE

L-PFR III V-PFR

Крај фискалног рачуна

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
МИНИСТАРСТВО ФИНАНСИЈА

ОБАВЕШТЕЊЕ

Обвезник је дужан да сваком купцу изда фискални исечак за купљена добра / пружене услуге.

Ако обвезник купцу не изда фискални исечак, купац има право да купљена добра односно примљене услуге плати обвезнику, као да о томе достави податак Министарству финансија.

Податак се доставља Министарству финансија – на инфо телефон 011/361-9900.

(Члан 18. став 3. Закона о фискалним касама – »Службени гласник РС«, број 135/04 и члан 2 Уредбе о остваривању права физичког лица – купца добара, односно корисника услуга у спровођењу Закона о фискалним касама -- »Службени гласник РС«, број 15/05)

(М.П.)

**УЗМИТЕ
РАЧУН!**

**Жалбе на телефон :
011/361-9900**

Питања (пето поглавље):

1. Шта је фискализација?

2. Предмет фискализације.

3. Како се врши поступак фискализације?

4. Шта садржи фискални рачун?